

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 05 stycznia 2026 r.
Znak sprawy: DŻW.zlf.058.4.2025

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 14244 w sprawie danych wskazujących na wyjątkowo wysokie zużycie antybiotyków w hodowli zwierząt w Polsce

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 14244 z dnia 17 grudnia 2025 r. Pani Magdaleny Łośko oraz Pani Katarzyny Matusik-Lipiec, Posłanek na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie danych wskazujących na wyjątkowo wysokie zużycie antybiotyków w hodowli zwierząt w Polsce przedstawiam poniżej informacje dotyczące poszczególnych pytań.

Czy Ministerstwo posiada dane na temat ilości antybiotyków wykrytych w mięsie pochodzącym z polskich hodowli na przestrzeni ostatnich 10 lat? Proszę o wyszczególnienie danych.

Badania kontrolne pozostałości weterynaryjnych produktów leczniczych, w tym substancji o działaniu przeciwdrobnoustrojowym, w żywności pochodzenia zwierzęcego prowadzone są zgodnie z przepisami rozporządzenia (UE) 2017/625¹. W państwach członkowskich Unii Europejskiej obowiązują jednolite zasady organizowania i prowadzenia badań kontrolnych pozostałości chemicznych. Próbkę do badań pobierane są zgodnie z instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii oraz obowiązującymi przepisami prawa. Minimalna liczba próbek pobieranych od zwierząt i produktów ustalana jest na podstawie danych dotyczących uboju zwierząt oraz produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego w roku poprzednim. Inspekcja Weterynaryjna pobiera próbki do badań od świń, bydła, koni, owiec, drobiu (kur, kurcząt, indyków, kaczek i gęsi), ryb, królików oraz zwierząt łownych, w różnych miejscach wytwarzania żywności, w tym w rzeźniach,

zlewniach mleka, fermach oraz obiektach hodowlanych. Badania te mają na celu weryfikację spełniania wymagań prawa żywnościowego, a ich wyniki odnoszą się do stwierdzenia obecności substancji niedozwolonych lub przekroczenia dopuszczalnych limitów pozostałości w badanych próbkach.

Zestawienie zbiorcze wyników badań laboratoryjnych, w tym przypadków stwierdzonych niezgodności, zawarte jest w załączniku nr 1. W 2024 r. stwierdzono 0,05% wyników niezgodnych w pobranych do badań próbkach.

Ile ton pasz zawierających dodatki paszowej tj. probiotyki, synbiotyki, prebiotyki sprzedano w Polsce w latach 2020-2025? Proszę o wskazanie ilości w poszczególnych latach.

Dodatki paszowe stosowane w żywieniu zwierząt podlegają autoryzacji na poziomie Unii Europejskiej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1831/2003². Dodatki paszowe dopuszczone do stosowania w paszach muszą być autoryzowane na poziomie unijnym i umieszczone w rejestrze dodatków paszowych <https://ec.europa.eu/food/food-feed-portal/screen/feed-additives/search>. Dodatki umieszcza się w rejestrze zgodnie z ich przynależnością do kategorii oraz grupy funkcjonalnej zgodnych z załącznikiem I do ww. rozporządzenia.

Aktualnie nie funkcjonują odrębne kategorie dodatków paszowych określane jako „probiotyki”, „synbiotyki” lub „prebiotyki”. Substancje te kwalifikowane są natomiast do grupy funkcjonalnej „stabilizatory flory jelitowej”.

W poniższej tabeli znajdują się dane GUS dotyczące sprzedaży pasz stosowanych w żywieniu zwierząt gospodarskich w Polsce – dane za lata 2020-2024 (w tonach).

	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem	10536820	10598439	11007111	11416258	11893916
dla drobiu	6539711	6307690	6954000	7450437	7823910
dla trzody	2464635	2573398	2414381	2285785	2341322
dla bydła	1215953	1288288	1237534	1326071	1321361
dla pozostałych zwierząt (konie, owce, ryby)	157717	210842	200001	180490	215540
premiksy	158804	218221	201195	173475	191783

Nie prowadzi się natomiast statystyki dotyczącej ilości pasz wyprodukowanych lub sprzedanych z podziałem na rodzaj zastosowanych dodatków paszowych.

Jakie rozwiązania zostały zastosowane w innych państwach europejskich, które w ostatnich latach zmagają się z dużą ilością antybiotyków w mięsie (np. Francja, Niemcy), a obecnie obserwują spadek zawartości tych substancji?

Jak wynika z realizowanych w Polsce badań kontrolnych pozostałości chemicznych, aktualnie w Polsce nie występuje problem zawartości antybiotyków w mięsie. W tym zakresie w 2024 r. stwierdzono jedynie 0,05% wyników niezgodnych w pobranych do badań próbkach. Dane za rok 2025 r. nie są jeszcze dostępne.

Uwzględniając powyższe wyniki, nie podejmowano dotychczas działań zmierzających do pozyskania informacji o rozwiązaniach zastosowanych w państwach, które uprzednio zmagają się z takim problemem.

Jakie konkretnie działania planuje lub już podejmuje Ministerstwo, aby ograniczyć stosowanie antybiotyków w polskiej hodowli zwierząt, w szczególności tych uznawanych za krytycznie ważne dla medycyny człowieka?

Antybiotyki uznawane za krytycznie ważne dla medycyny człowieka podlegają szczególnej ochronie na poziomie prawa UE. Zachowanie skuteczności przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych w leczeniu ludzi i wspieranie walki z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, która stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia na całym świecie, jest bowiem jednym z priorytetowych działań UE. W związku z tym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji 2022/1255³ zostały określone substancje zarezerwowane do leczenia niektórych zakażeń wyłącznie u ludzi. Środki przeciwdrobnoustrojowe lub grupy środków przeciwdrobnoustrojowych wymienione w załączniku do ww. rozporządzenia:

- 1) nie mogą być stosowane w weterynaryjnych produktach leczniczych;
- 2) nie mogą być stosowane w paszy leczniczej;
- 3) nie mogą być stosowane u zwierząt w produktach leczniczych do stosowania u ludzi zgodnie z art. 112-114 rozporządzenia (UE) 2019/6⁴.

Niezależnie od powyższego na poziomie krajowym podejmowane są działania na rzecz ograniczenia stosowania antybiotyków w produkcji zwierzęcej i poprawy skuteczności nadzoru w tym obszarze. Wśród takich działań można wymienić:

- 1) Monitoring oporności odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i bakterii komensalnych na środki przeciwdrobnoustrojowe realizowany w oparciu o decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2020/1729⁵.
- 2) Program badania wody stosowanej do pojenia zwierząt gospodarskich na obecność pozostałości antybiotyków realizowany w ramach Planu Urzędowej Kontroli Pasz.
- 3) Monitoring na obecność substancji przeciwbakteryjnych w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz w paszach obejmujący corocznie ok. 12 000 próbek.
- 4) Nadzór nad obrotem i ilością stosowanych weterynaryjnych produktów leczniczych prowadzony w zakładach leczniczych dla zwierząt, hurtowniach farmaceutycznych weterynaryjnych produktów leczniczych, podmiotach uprawnionych do sprzedaży detalicznej weterynaryjnych produktów leczniczych o kategorii dostępności OTC (bez przepisu lekarza).
- 5) Gromadzenie danych o wielkości stosowania weterynaryjnych produktów leczniczych o działaniu przeciwdrobnoustrojowym.
- 6) Nadzór Inspekcji Weterynaryjnej nad gospodarstwami utrzymującymi leczone zwierzęta w zakresie ewidencji stosowanych weterynaryjnych produktów leczniczych, w tym o działaniu przeciwdrobnoustrojowym.
- 7) Weryfikacja przez lekarzy weterynarii, po dostarczeniu zwierząt do rzeźni, weterynaryjnych świadectw zdrowia dla zwierząt kierowanych do uboju oraz informacji o łańcuchu żywnościowym, w których zawarte są dane dotyczące m.in. leczenia zwierząt (stosowanych produktów leczniczych, okresu ich stosowania oraz okresu karencji).
- 8) Współpraca z innymi instytucjami, organami odpowiedzialnymi za tzw. politykę lekową oraz zwalczanie zjawiska AMR (oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe), w tym z Radą ds. zdrowia publicznego Ministra Zdrowia w zakresie opracowania i przyjęcia Krajowego Planu Działania (KPD) – National Action Plan (NAP) w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. W dokumencie tym ma zostać przedstawiona analiza i ocena sytuacji w obszarach: zdrowie ludzi, zdrowie zwierząt i zdrowie

środowiskowe oraz priorytetowe interwencje o charakterze strategicznym i planowane działania w podziale na poszczególne resorty.

- 9) Szkolenia pracowników Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie wdrażania przepisów rozporządzenia (UE) 2019/6⁴, dotyczących m. in. stosowania oraz nadzoru nad obrotem i stosowaniem weterynaryjnych produktów leczniczych o działaniu przeciwdrobnoustrojowym.
- 10) Podnoszenie świadomości publicznej i wiedzy na temat ryzyka rozwoju oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe poprzez skuteczną edukację, komunikację i szkolenia.

Czy Ministerstwo planuje wprowadzenie bardziej szczegółowego systemu monitorowania i raportowania zużycia antybiotyków na poziomie gospodarstw, co umożliwiłoby dokładną identyfikację obszarów, w których zużycie jest najwyższe i wymaga interwencji?

Zgodnie z przepisami art. 57 rozporządzenia UE 2019/6⁴ państwa członkowskie mają obowiązek gromadzenia i przesyłania do Europejskiej Agencji Leków (EMA) danych dotyczących wielkości sprzedaży i stosowania przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych we wskazanych w przepisach terminach. Aktualnie Polska realizuje te obowiązki przy udziale Głównego Lekarza Weterynarii oraz Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Planuje się, że szczegółowe rozwiązania zmierzające do usprawnienia stosowania ww. rozporządzenia w polskim porządku prawnym zostaną uwzględnione w ustawie, która całościowo obejmowałaby zagadnienie weterynaryjnych produktów leczniczych. Koordynacją prac nad przygotowaniem projektu takiej ustawy zajmuje się resort zdrowia.

Jednocześnie obowiązujący art. 53 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁶ obliuguje Głównego Lekarza Weterynarii do udostępnienia systemu teleinformatycznego (potocznie określanego jako „elektroniczna książka leczenia zwierząt gospodarskich”), w którym posiadacze zwierząt, z których lub od których pozyskuje się żywność, będą mogli prowadzić określoną w tym przepisie dokumentację. Taki system Główny Lekarz Weterynarii jest zobligowany udostępnić nieodpłatnie:

- 1) posiadaczom zwierząt, z których lub od których pozyskuje się żywność;

- 2) lekarzom weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii w Rzeczypospolitej Polskiej lub w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwie członkowskim Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz
- 3) podmiotom prowadzącym zakłady lecznicze dla zwierząt.

Aktualnie ww. system, wg. informacji Głównego Lekarza Weterynarii znajduje się w fazie przygotowawczej i w przyszłości może stanowić dodatkowe narzędzie umożliwiające lepszą identyfikację obszarów wrażliwych.

Obecnie w UE panuje spadkowa tendencja ilości antybiotyków wykrywanych w mięsie, jednak z dostępnych raportów wynika, że sytuacja w Polsce nie ulega szczególnej poprawie. Z czego wynika sytuacja polskiego rynku hodowlanego i dlaczego należymy do europejskiej czołówki producentów mięsa o najwyższej zawartości antybiotyków?

Wyniki badań kontrolnych w kierunku pozostałości antybiotyków w mięsie przeprowadzanych od lat przez organy Inspekcji Weterynaryjnej wskazują, że odsetek stwierdzanych wyników niezgodnych utrzymuje się na stałym, niskim poziomie, co pozwala na korzystną ocenę żywności pochodzenia zwierzęcego produkowanej w Polsce.

W tym zakresie wyniki odnotowywane w Polsce nie odbiegają znacząco od tych, które są stwierdzane w innych państwach członkowskich UE. Potwierdzają to także raporty EFSA, z których wynika, że w państwach członkowskich UE, w tym w Polsce, poziomy pozostałości leków weterynaryjnych i innych substancji występujących u żywych zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego pozostają na niskim poziomie.

Czy Ministerstwo posiada informację na temat ilości śmierci zwierząt gospodarczych wynikających z przedawkowania antybiotyków lub w następstwie tego? Proszę o wyszczególnienie danych z poszczególnych lat w przedziale 2020-2025.

Warto zaznaczyć, że weterynaryjne produkty lecznicze muszą być stosowane zgodnie z zaleceniami wskazanymi w charakterystyce produktu leczniczego. Taka charakterystyka musi zawierać nie tylko wskazania dotyczące stosowania w odniesieniu do każdego

gatunku docelowego, drogę podania i dawkę, ale również szczególne warunki dotyczące stosowania, w tym ograniczenia dotyczące stosowania m.in. antybiotyków w celu zmniejszenia ryzyka rozwoju oporności, a także wskazywać objawy przedawkowania oraz, w stosownych przypadkach, postępowanie w nagłych przypadkach i odtrutki w przypadku przedawkowania.

Wszelkie niekorzystne i niezamierzone reakcje jakiegokolwiek zwierzęcia na weterynaryjne produkty lecznicze, w tym antybiotyki, stanowią przy tym tzw. zdarzenia niepożądane. W Polsce podejrzenia wystąpienia takich zdarzeń powinny być zgłaszane do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych – instytucji zależnej od Ministerstwa Zdrowia, który w Polsce jest właściwym w tym zakresie organem. Zgłoszenia dotyczące podejrzenia wystąpienia zdarzeń niepożądanych są następnie gromadzone w europejskiej bazie danych dotyczącej zdarzeń niepożądanych w Europejskiej Agencji Leków.

Firmy odpowiedzialne za dane produkty mają prawny obowiązek ciągłego monitorowania zgłoszeń dotyczących podejrzenia zdarzeń niepożądanych, a każde zgłoszenie zdarzenia niepożądanego przyczynia się do ciągłego monitorowania danych w celu zapewnienia, że korzyści ze stosowania leków weterynaryjnych wciąż przewyższają ryzyko.

W skrajnych przypadkach i co jest bardzo rzadkie, weterynaryjne produkty lecznicze mogą być nawet zawieszane lub wycofane z obrotu do czasu rozwiązania kwestii dotyczących bezpieczeństwa.

Z uwagi na funkcjonowanie tego systemu na poziomie resortu rolnictwa nie prowadzi się dodatkowej statystyki dotyczącej zdarzeń niepożądanych związanych ze stosowaniem antybiotyków u zwierząt oraz ewentualnych przypadków ich przedawkowania.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Małgorzata Gromadzka

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z dnia 07.04.2017, s. 1).
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 sierpnia 2003 r. w sprawie dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt (Dz. Urz. UE L 268 z dnia 18.10.2003, s. 29).
- (3) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1255 z dnia 19 lipca 2022 r. określające środki przeciwdrobnoustrojowe lub grupy środków przeciwdrobnoustrojowych zarezerwowanych do leczenia niektórych zakażeń u ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 (Dz. Urz. UE L 191 z dnia 20.07.2022, str. 58).
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych i uchylające dyrektywę 2001/82/WE (Dz. Urz. UE L 4 z dnia 07.01.2019, str. 43)
- (5) Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2020/1729 z dnia 17 listopada 2020 r. w sprawie monitorowania i sprawozdawczości w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych oraz w sprawie uchylenia decyzji wykonawczej 2013/652/UE (Dz. Urz. UE 387 z 19.11.2020 r., str. 8).
- (6) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075)

Załączniki:

1. Załącznik nr 1..xlsx

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów